

En stärkt och utvecklad kommunal välfärd

Lunds borgerliga styre valde dock en annan strategi. Istället för att tillföra verksamheterna resurserna valde man, trots att det gick tvärt emot intentionen med statsbidragen, att behålla pengarna centralt under kommunstyrelsen och presentera ett stort överskott. Som om detta inte var illa nog drev det borgerliga styret dessutom igenom rekordstora nedskärningar. Inte minst inom förskola och skola. Överskottet 2020 om 423 miljoner var ingalunda resultatet av en lokal ekonomisk skicklighet, utan mer konsekvensen av en cynisk och kortsiktig politik som gjort välfärden svagare när den behövs som mest.

När det borgerliga styret nu fortsätter på samma sätt 2021 så mer än fördubblas det budgeterade överskottet från 108 miljoner kronor till 257 miljoner kronor. Detta överskott kommer att ytterligare stärkas när vårandringsbudgeten tagits i riksdagen. Detta menar vi socialdemokrater inte är en för den kommunala välfärden hållbar modell. Pengarna bör istället ut i verksamheterna så de kommer invånarna i Lunds kommun till del.

Därför föreslår vi att kommunfullmäktige skyndsamt genomför en tilläggsbudget för 2021 för att fördela delar av det förväntade överskottet till verksamheterna. Förslaget bygger på att det som prioriteras är skola och utbildning, seniorer och äldreomsorg samt stärkta social- och arbetsmarknadsinsatser. Sammanlagt tillförs 125 miljoner kronor. Även med denna förstärkning kvarstår dock det faktum att kommunens budgeterade överskott blir större än det kommunfullmäktige beslutade i december 2020.

Skola & utbildning

Vi föreslår sammanlagt 65 miljoner kronor mer till skola och utbildning, fördelat mellan barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden.

Barn- och skolnämnden har idag ett prognostiserat överskott på 31 miljoner kronor. Men på grund av dagens resursfördelningsregler i kommunen kommer man tvingas återbetala detta. Vi föreslår att barn- och skolnämnden får behålla de 31 miljonerna att användas i verksamheten. Därutöver föreslår vi att ytterligare 19 miljoner kronor tillförs. Totalt innebär vårt förslag att barn- och skolnämnden kan använda 50 miljoner kronor mer under 2021.

Lund kommuns grundskolor har under det nuvarande borgerliga styret fått utstå de största nedskärningarna i modern tid. För 2021 har vi lyckats stoppa ytterligare nedskärningar, men det ekonomiska läget för barn- och skolnämnden är väsentligt mycket sämre nu än 2018 när det var rödgrönt styre i Lunds kommun. Konsekvensen av detta gör att behoven är både stora och omfattande. Därför behöver ytterligare väsentliga summor tillföras.

Idag har 92 % av Sveriges kommuner högre lärartäthet i grundskolan än Lunds kommun. 12 % av förskolorna i Lunds kommun uppfyller inte Skolverkets rekommenderade storlek för barngruppen. Samlat pekar detta på ett skriande behov av att öka personaltätheten och minska grupp- och klasstorlekar i våra förskolor och grundskolor. Personalen behöver dessutom garanteras arbetskläder som fungerar för arbete utomhus, eftersom personalen i förskolan, förskoleklass och i fritids arbetar allt mer ute.

Därutöver finns stora behov av en omfattande läromedelssatsning. Flera av de kommunala grundskolorna tvingas att använda sig av gamla och inaktuella skolböcker eller i vissa fall till och med hänvisa sina elever till, i många fall, dåligt kopierade sidor på en skolportal på internet. Detta är problem som fanns redan innan pandemin slog till, men som har blivit ännu mer kännbara till följd av den.

Vidare föreslås att utbildningsnämnden tillförs sammanlagt 15 miljoner kronor. Detta för att arbeta med den utbildningsskuld som skapats på grund av den pågående pandemin samt att stärka vuxenutbildningen. Där 10 miljoner kronor bör gå till arbetet med utbildningsskulden och 5 miljoner kronor till vuxenutbildningen.

Vi vet att få saker har så stor påverkan för en individs framtid som just en gymnasieexamen. Det påverkar möjligheterna till att få jobb eller att studera vidare. Lunds kommun måste ta sitt ansvar för att se till att

varje elev fullgör och lyckas med sin gymnasieutbildning. Men givet de omfattande behov som finns för att få fler människor i arbete till följd av pandemin behöver den kommunala vuxenutbildningen också stärkas och byggas ut. Detta är ett viktigt komplement till de arbetsmarknadsinsatser som socialnämnden gör.

Seniorer & äldreomsorg

Livet för våra seniorer har påverkats högt påtagligt av pandemin. Den pågående vaccinationen är givetvis ljuset i tunneln. Men för att erbjuda lundaseniörerna en bättre vardag och en värdigare omsorg krävs en omprövning av den blågröna äldreomsorgspolitik som varit gällande i Lund de senaste åren. Därför föreslår vi att vård- och omsorgsnämnden sammanlagt tillförs 50 miljoner kronor. Detta inkluderar att nämnden fullt ut får använda sitt prognostiserade överskott på 21 miljoner kronor.

Inom ramen för det prognostiserade överskottet föreslår vi socialdemokrater att vård- och omsorgsnämnden stoppar införandet av det så kallade "hälsoschemat". Ordföranden för Kommunals sektion i Lund Annika Plym Olsson uttryckte det väldigt tydligt om vad som är viktigt i en schemaförändring för omsorgspersonalen som arbetar i särskilt boende:

Men det finns ett antal parametrar som är viktiga. Om man jobbar helg ska man kunna ha ett familjeliv. Man ska ha ett schema där man känner att med det här kan jag kombinera familjeliv och föräldraskap. Det är också viktigt att få bort de delade turena och att alla som vill ha heltid får heltid.¹

Detta är fullt möjligt att genomföra. Men inte inom ramen för det så kallade "hälsoschemat". Därför måste det stoppas och en annan schemamodell arbetas fram.

Inom det prognostiserade överskott föreslår vi att vård- och omsorgsnämnden också få i uppdrag att avskaffa de som kallade hjälpmedelsavgifterna som infördes i februari 2020. Kommunfullmäktige beslutade då också om att höja kostavgiften inom dagverksamheten, korttidsvården och särskilt boende. Vi föreslår också att dessa avgifter återställs till dess tidigare nivå.

Resterande 19 miljoner, som vi föreslår ska tillföras vård- och omsorgsnämnden, ska gå till framförallt två saker. Vi vill först och främst se till att det blir fler "händer" i omsorgen. Omsorgspersonalen behöver helt enkelt få fler kollegor och rimligare förutsättningar för sitt viktiga arbete. Vi vill öka antalet undersköterskor i omsorgen, men det kan också handla om andra personalkategorier för att underlätta för och avlasta undersköterskorna.

För det andra att vård- och omsorgsnämndens föreningsstöd väsentligen stärks. Vård- och omsorgsnämndens föreningsstöd går ut till en mångfald föreningar såsom pensionärsorganisationer och funktionshinderorganisationer. Flera av dessa stöd är väldigt låga. Därför har också flera föreningar, exempelvis PRO:s och SPF:s lyft behovet av ökat stöd. I dagsläget har flera av deras avdelningar lokalkostnader som enbart dessa vida överstiger det kommunala stödet. Detta i en tid där deras verksamhet kommer vara viktigare än på mycket länge när lundaseniörerna snart kommer att börja kunna träffas igen. Därtill har deras verksamhet, på grund av pandemin, i stor utsträckning varit vilande varför de kommer behöva ett återstartstöd. Vård- och omsorgsnämnden bör inom ramen för det höjda anslaget också utreda hur ett mer optimalt stöd till föreningarna kan se ut och om det finns möjlighet att i större utsträckning till exempel bistå med lämpliga lokaler för deras verksamheter.

Resurserna bör fördelas på ett sådant vis att 2 miljoner kronor går till verksamhetsstöd till berörda föreningar, 1 miljon kronor går till ett lokalstöd till berörda föreningar och 16 miljoner kronor går till personalsatsningar.

¹ Hjort, Mia. 2021. Kommunal anmäler hälsoscheman i Lund. Kommunalarbetaren. 13 april. <https://ka.se/2021/04/13/kommunal-anmaler-halsoscheman-i-lund/> (hämtad 2021-04-15).

Stärkta social- och arbetsmarknadsinsatser

Socialnämnden har, särskilt i tider som dessa, ett oerhört viktigt uppdrag. Därför är det också viktigt att socialnämnden ges rätt ekonomiska förutsättningar. I dagsläget har socialnämnden ett prognostiserat underskott på 19 miljoner kronor. Enligt kommunkontorets redovisning kan ingen del av underskottet härledas direkt till pandemin. För att säkerställa att nämndens verksamhet inte behöver minska för att socialnämnden ska klara den av kommunfullmäktige beslutade ramen föreslår vi nu att socialnämndens budgetram utökas med sammanlagt 30 miljoner kronor. Utöver att säkerställa att den nuvarande verksamheten kan bedrivas i full kraft vill vi att insatserna för att få fler lundabor i arbete samt insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck förstärks.

Arbetslösheten växer i Lunds kommun och därför är det glädjande att även Lunds borgerliga styre nu inser vikten av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna. Vi socialdemokrater menar dock att bågen måste spännas ytterligare. Därför har vi återkommande lyft fram behovet av ett mer ambitiöst arbete inför sommaren med såväl feriepraktik som feriearbete. Där vi sammanlagt vill tillskapa minst 1200 nya platser. Särskilda medel har tillförts från den socialdemokratiskt ledda regeringen för att skapa fler sommarjobb. Dessa pengar är en bra startplatta. Men det finns fortsatta behov för Lunds kommun att tillföra egna medel. Dessutom menar vi socialdemokrater att fler insatser för att få lundaborna i arbete behövs. Lunds kommun bör inleda ett arbete med så kallade ungdomsanställningar.

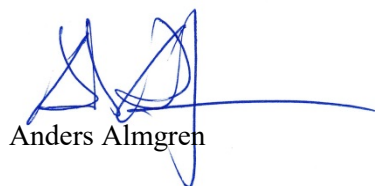
Utöver arbetsmarknadsinsatserna ser vi ett fortsatt behov av att stärka kommunens samlade arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Ett behov som fördjupats under pandemin. Här finns en kommunövergripande rapport som bör ligga till grund och där socialnämnden blir det kommunala navet.

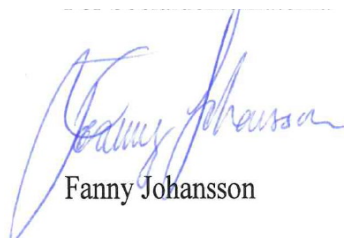
Förslag till beslut

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna kommunfullmäktige besluta:

- att barn- och skolnämnden ges rätten att disponera det prognostiserade överskottet om totalt 31 miljoner kronor,
- att barn- och skolnämndens budgetram därutöver utökas med ytterligare 19 miljoner kronor,
- att barn- och skolnämnden inom ramen för ovanstående ekonomiska tillskott ska tillse;
 - att samtliga barngrupper i förskolan uppfyller Skolverkets rekommendationer beträffande storlek, att klasstorlekarna i grundskolan minskar,
 - att genomföra en läromedelssatsning,
 - att säkerställa att samtlig personal i förskolan, förskoleklass och fritids erbjuds anpassade arbetskläder för utomhusarbete.
- att utbildningsnämndens budgetram utökas med 15 miljoner kronor för att åtgärda utbildningsskulden som uppstått till följd av pandemin samt stärka vuxenutbildningen.
- att uppdra åt vård- och omsorgsnämnden att avbryta införandet av det så kallade "hälsoschemat" och säkerställa att de delade turerna avskaffas utan att andra schemaförsämringar införs,
- att upphäva kommunfullmäktiges beslut (dnr KS 2019/0804) om en abonnemangavgift på hjälpmedel i ordinärt boende på 65 kr/mån, oavsett antal hjälpmedel,
- att upphäva kommunfullmäktiges beslut (dnr KS 2019/0804) om en avgift för hämtning av hjälpmedel i ordinärt boende, samt
- att de avgiftshöjningar som genomfördes inom ramen för kommunfullmäktiges beslut dnr KS 2019/0804 återställs till tidigare nivå,
- att avgiftsförändringarna, avskaffandet av abonnemangavgift på hjälpmedel i ordinärt boende, avskaffandet av avgift för hämtning av hjälpmedel i ordinärt boende samt uppdraget om schemaförändringar för omsorgspersonalen finansieras inom ramen för vård- och omsorgsnämndens prognostiserade överskott om totalt 21 miljoner kronor.
- att vård- och omsorgsnämndens budgetram utökas med 19 miljoner kronor för att öka personaltätheten i omsorgsverksamheterna samt att ett nytt och utökat föreningsstöd, till föreningar såsom pensionärsorganisationerna, arbetas fram.
- att socialnämndens budgetram utökas med totalt 30 miljoner kronor för att fullt ut täcka kostnaderna för det prognostiserade underskottet samt för att uppdra åt socialnämnden;
 - att genomföra en kombination av kommunal feriepraktik med 600 platser och subventionerat feriearbete med 600 platser,
 - att så kallade ungdomsanställningar erbjuds inom Lunds kommun,
 - att initiera ett kommunövergripande arbete med insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck.

För Socialdemokraterna

Anders Almgren

Fanny Johansson